

VN/22889/2024-STM-10

21.1.2026

JAKELU: Oikeusministeriön työryhmä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin (EU) 2024/1385 kansallisen täytäntöönpanon valmistelemiseksi

Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan kirjelmä koskien NKV-direktiivin täytäntöönpanoa

Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan (Tane) tehtävänä on edistää sukupuolten tasa-arvoa yhteiskunnassa. Neuvottelukunnan tehtävistä säädetään asetuksella (638/1986; muutettu asetuksella 389/2001). Tanessa ovat edustettuina eduskuntapuolueiden edustajat eduskuntavaalien tuloksen mukaisessa suhteessa. Tane toimii sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä.

Taustaa

Oikeusministeriö valmistelee parhaillaan naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin (NKV-direktiivi) täytäntöönpanoa. Direktiivin tarkoituksena on luoda kattava kehys naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi tehokkaasti kaikkialla unionissa. Direktiivi tuli voimaan 13.6.2024 ja Suomen tulee panna se täytäntöön viimeistään 14.6.2027.

Oikeusministeriö on asettanut työryhmän (7.5.2025–28.2.2026), jonka tehtävänä on arvioida direktiivin edellyttämät lainsäädäntömuutostarpeet ja valmistella tarvittavat muutosehdotukset. Työryhmä laatii mietintönsä hallituksen esityksen muotoon.

Kansalaisyhteiskunnan ja tasa-arvoviranomaisten kuuleminen tärkeää direktiivin täytäntöönpanoa koskevassa valmistelussa

Suomessa tasa-arvopolitiikkaa ja naisiin kohdistuvan väkivallan vastaista työtä on pitkään edistetty vuoropuhelussa ja yhteistyössä eri ministeriöiden ja muiden viranomaisten, tutkijoiden sekä kansalaisyhteiskunnan kesken. Kansalaisyhteiskunnan järjestöjen asiantuntemus ja rooli naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan vastaisessa työssä ovat merkittäviä ja ne on nostettu esiin myös NKV-direktiivissä.

NKV-direktiivin johdanto-osassa (kappale 84) todetaan, että kansalaisyhteiskunnan järjestöt tarjoavat arvokasta asiantuntemusta, ja niiden osallistumisesta ja panoksesta voisi olla hyötyä virallisten politiikkatoimien suunnittelu- ja täytäntöönpanoprosessien ja niihin liittyvien seurantaprosessien aikana. Direktiivi (artikla 41) myös edellyttää, että jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kanssa ja kuulevat niitä säännöllisesti, mukaan lukien uhrien parissa työskentelevät valtiosta riippumattomat järjestöt, erityisesti sellaisissa kysymyksissä kuin asianmukaisen tuen tarjoaminen uhreille, toimintapolitiittiset aloitteet, tiedotus- ja valistuskampanjat, tutkimus- ja koulutusohjelmat, koulutus sekä uhrien tuki- ja suojelutoimenpiteiden vaikutusten seuranta ja arviointi. Lisäksi useampi muu direktiivin artikla (esim. 34, 35 ja 36) korostaa yhteistyötä kansalaisjärjestöjen kanssa direktiivin velvoitteiden täytäntöönpanossa. On myös hyvä huomioida, että Euroopan neuvoston yleissopimus (Istanbulin sopimus) edellyttää, että naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan vastaista työtä tekevien järjestöjen työ huomioidaan Istanbulin sopimuksen kansallisessa täytäntöönpanossa ja että järjestöt ovat mukana kattavien yhteensovittettavien politiikkatoimien suunnittelussa.

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta pitää erittäin tärkeänä, että kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja väkivallan vastaista työtä tekevien järjestöjen asiantuntemus huomioidaan kattavasti NKV-direktiivin täytäntöönpanon valmistelussa. Tane esittääkin, että työryhmä kuulee laajasti eri kansalaisjärjestöjä ja sukupuolten tasa-arvoa edistäviä viranomaisia ennen mietinnön antamista. Erityisesti väkivallan ehkäisyyn ja uhrien tukemiseen keskittyvät järjestöt voivat tarjota arvokasta tietoa väkivallan uhreille ja muille osapuolille kohdennettujen tukipalveluiden ja lainsäädännön kehittämistarpeista. Järjestöjen ja viranomaisten asiantuntemuksen huomioiminen direktiivin täytäntöönpanon valmistelussa edesauttaa osaltaan direktiivin tehokasta ja vaikuttavaa kansallista täytäntöönpanoa.

Karoliina Partanen

Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan puheenjohtaja

Taina Riski

Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan pääsihteeri